

Leden

v knihovně

Vstupujeme směle do nového roku 2026 a Vy držíte v rukou první letošní zpravodaj. Věřím, že v něm najdete vše, nač jste v našem zpravodaji zvyklí, tedy lednový program knihovny a doporučení dokumentů, nově včetně bannerů doporučujících e-knihy a audioknihy v našem katalogu. Ostatně, že jsou elektronické dokumenty na vzestupu, dokazuje statistika výpůjček – v roce 2025 se uskutečnilo o 1252 více výpůjček než v roce 2024. V celkovém počtu cca 100 000 výpůjček klasických knih, CD a periodik to není velké procento, ale bude zajímavé sledovat postupný vývoj.

Nač bych rád upozornil z programu? Určitě bude zajímavá beseda s paní Milenou Habustovou u příležitosti vydání Milého tisku s pořadovým číslem 35. Více o tomto tisku bylo napsáno v listopadovém zpravodaji, avšak v pondělí 19. ledna od 16. hodin se dozvíte z úst autorky určitě více, než se vešlo do útlé publikace. Beseda proběhne v rámci setkání skupiny Město v mé paměti a je otevřena pro všechny zájemce o historii Rožnova.

O týden později, tedy v pondělí 26. ledna od 17.00 bude paní Pavlína Janebová, ředitelka pro výzkum v Asociaci pro mezinárodní otázky (AMO), přednášet na téma Viktor Orbán, Robert Fico a evropská "jednota v rozmanitosti". Je autorkou a editorkou odborných publikací k české zahraniční a evropské politice i středoevropské spolupráci. Podílí se i na iniciativách AMO zaměřených na posílení hlasu žen v zahraniční a bezpečnostní politice. Účastnila se prestižních vzdělávacích programů, např. Manfred-Wörner-Seminar. Hlavním motivem přednášky bude hledání kompromisu mezi členskými státy EU, který je základem jejího fungování. Jenže co když rozdíly v domácí i zahraniční politice některých vlád narušují efektivitu, prosperitu a bezpečnost celé Unie? Jaká rizika to přináší pro EU a Českou republiku? Téma jistě zajímavé právě v kontextu nově jmenované vlády ČR. Přijďte naslouchat, sdílet, diskutovat.

Rok 2026 nechť je rokem dobrým. A aby jím byl, musíme k tomu přispět, každý svým dílem. Věřím, že my k tomu v knihovně pomáháme. Hezký leden a ať Vám to čte.

Pavel Zajíc

2026

Program

ČTENÍ SLUŠÍ KAŽDÉMU

Něco pozapomenutého.

Středa 7. ledna | 14.00 | kavárna Domova seniorů

Čtení z knih, které ač možná zůstaly pozapomenuty, mohou stále oslovovat. Předčítá knihovník Michal Hurta.

NA KAFÍČKO DO KNIHOVNY

Středa 14. ledna | 16.00 | přednáškový sál

Vůně výborné kávy, útulná knihovna, příjemná společnost a k tomu předčítání ze zajímavých knih. Co víc si přát v zimní čas. Předčítá Daniel Stibor.

ŠÍCÍ DÍLNA S HEDOU

Úterý 13. a 27. ledna | 16.00 | přednáškový sál

I v lednu šijeme s Helčou a Dájou (= HEDA). Rezervujte si místo a přijďte relaxovat u šicího stroje. Pořídíte si permanentku na 4 lekce, pátá zdarma.

Více na: 776 466 982 nebo

knihovna@knir.cz.

Vstupné: 250,- (za lekci a materiál).

TRÉNINK PAMĚTI I

Čtvrtek 15., 22. a 29. ledna | 10.00 | přednáškový sál

Připravili jsme další základní kurz mentálního jogingu, kdy si pomocí speciálních cvičení zlepšujeme paměť. Čeká nás 5 navazujících lekcí. Přihlaste se na: 776 466 982 nebo knihovna@knir.cz.

Vede Julia Žukova, certifikovaná trenérka paměti 1. stupně.

MĚSTO V MÉ PAMĚTI

Rožnovanka Božena Hadvížďáková

Pondělí 19. ledna | 16.00 | přednáškový sál

U příležitosti vydání dalšího počínu v ediční řadě Milé tisky vzpomíná autorka Milena Habustová na svou prarababku Boženu Hadvížďákovou. Setkání s historií Rožnova v rámci setkávání skupiny Město v mé paměti, která jsou otevřená všem.

JAK NA TABLET A CHYTRÝ TELEFON

Středa 21. ledna | 8.30 | přednáškový sál

Chytrý telefon sice máte, ale spíš se s ním trápíte? Jak nasdílet fotografii? Nahrát platební kartu do internetového bankovníctví? Spustit videohovor? Stáhnout si mapy a nastavit

trasu? Vyhledat autobusové nebo vlakové spojení? Kurz vedou naši knihovníci Lukáš s Michalem. Ve spolupráci s nadací Vodafone. Určeno pro účastníky 65 let +. Zdarma. Je nutné se přihlásit na: 776 466 982 nebo knihovna@knir.cz.

NENÁSILNÁ KOMUNIKACE

Jak efektivně komunikovat

Středa 21. ledna | 17.00 | přednáškový sál

Nenasílná komunikace pomáhá vytvářet vztahy, ve kterých je prostor pro spolupráci i respekt. Naučme se mluvit i naslouchat. Probereme, proč vznikají konflikty a co s nimi mají společného naše potřeby. Dozvíme se, proč je empatie klíčem k porozumění.

Více prozradí Mgr. Petra Janková, akreditovaná koučka EMCC na úrovni Senior Practitioner a členka sítě Red Button, která si klade za cíl rozvoj podnikatelského prostředí v ČR.

VIKTOR ORBÁN, ROBERT FICO A EVROPSKÁ "JEDNOTA V ROZMANITOSTI"

Pondělí 26. ledna | 17.00 | přednáškový sál

Rozmanitost je jednou z klíčových předností Evropské unie, avšak zároveň představuje výzvu. Hledání kompromisu mezi členskými státy je základem jejího fungování, ale co když rozdíl v domácí i zahraniční politice některých vlád narušují efektivitu, prosperitu a bezpečnost celé Unie? Jaká rizika to přináší pro EU a Českou republiku? Proč bychom jim měli věnovat pozornost? Jaké nástroje má EU k dispozici k řešení těchto situací – a jsou dostatečné? Debata po přednášce vítána.

Přednášku pořádá AMO – Asociace pro mezinárodní otázky ve spolupráci a za finanční podpory Zastoupení Evropské komise v České republice.

UPOZORNĚNÍ! V rámci akcí pořádaných Městskou knihovnou Rožnov p. R. jsou pořizovány obrazové a zvukové záznamy za účelem prezentace organizátora. Knihovna nenese odpovědnost za záznamy pořízené a zveřejněné jinými subjekty.

Program

MULTIŽÁNROVÝ VEČER AUTORSKÉ TVORBY

Čtvrtek 29. ledna | 17.00 | přednáškový sál

Zveme vás na originální spojení třech autorů hudby a psaného slova. Můžete se těšit na tři představení: Vít Randus – kytara a zpěv, Dominik Obroučka – zpěv a kytara, Antonín Sekyra – autorské čtení a akordeon. Těšíme se na milé setkání.

PŘIPRAVUJEME:

INVESTOVÁNÍ NENÍ PRO BOHATÉ. JE PRO CHYTRÉ

Jak začít investovat a nepřijít o peníze

Středa 4. února | 17.00 | přednáškový sál

Většina lidí si myslí, že investování je riskantní hra pro bohaté. Pravda je přesně opačná. Právě běžní lidé potřebují, aby jejich peníze pracovaly místo nich. Na přednášce se podíváme, jak si krok za krokem vybudovat bezpečné investiční portfolio podle principů, které používají Nobelova nadace nebo Norský ropný fond. Povíme si také o nejčastějších investičních pastech, rizicích investování a o tom, kdy dává smysl investovat sám a kdy je lepší mít po boku banku nebo poradce.

PRO DĚTI

DESKOHRANÍ

Čtvrtek 8. a 22. ledna | 14.00 | přednáškový sál

Pokračujeme v oblíbeném Desko hraní. Naučte se nové deskové hry a poznejte nové přátele, které hraní také baví. Opět se na Vás těší Terka a Jitka.

LOUTKOVÉ DIVADLO

O moudrém Tadeáši a princezně Mrazulence

Sobota 10. ledna | 10.00 | přednáškový sál

Čeká nás další představení pro nejmenší loutkového divadélka ROLO. Vstupné 30 Kč.

ROBOHRANÍ

Čtvrtek 15. a 29. ledna | 14.00 | přednáškový sál

Vyhlašujeme další kroužek pro děti. Naučíme se programovat s LEGO roboty. Připravili jsme 5 navazujících lekcí.

Přihlašování na e-mailu: knihovna@knir.cz.

LOUTKOVÉ DIVADLO

Sobota 24. ledna | 10.00 | přednáškový sál

Přijďte se podívat na pohádku, kterou pro děti opět připravili manželé Winklerovi. Představení loutkového divadélka ROLO. Vstupné 30 Kč.

MOŘSKÝ OBCHŮDEK

Středa 28. ledna | 13.00 | dětské oddělení

Lovci perel mohou směnit své mořské peníze Moriony za věcné odměny.

ODPOLEDNÍ PIDIKNIR PRO DĚTI A RODIČE

Středa 28. ledna | 16.00 | dětské oddělení

Vyprávění s pohádkovými i poučnými knížkami. Čeká nás tematické čtení, hry, zábavné úkoly a malé obcerstvení pro příjemně strávené odpoledne.

Od 16:00 je asi 30 min řízený program, poté volná zábava a čtení.

V rámci akce Bookstart – S knížkou do života.

Špeky z regálů

JAWOROWSKI, Ken. *Poklesky maloměsta*. Praha: Beta, 2024

Tři postavy – dobrovolný hasič Nathan, zdravotnice Callie a Andy, bývalý drogově závislý...

Tři zdánlivě nesourodé postavy a příběhy, jež spojuje americké město Locksburg. Ospalé město ukazuje i svou drsnější tvář.

Náhodně nalezené peníze nevedou k užítku, ale začnou ohrožovat všechny tři zúčastněné.

Napínavá kniha, která vám nedovolí jít spát dřív, než ji dočtete!

Ivana Zemanová

IVAN KRAUS
PŘÍBALOVÉ LETÁKY

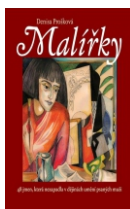

KRAUS, Ivan. *Příbalové letáky*. Praha: Garamond, 2025

Stáří si nevybírám, ale to, jak se k němu postavíme, si vybrat můžeme. Ivan Kraus vás s humorem a lehkostí provede světem, kde zapomínání, moderní výstřelky a každodenní absurdity nejsou zdrojem frustrace, ale inspirací k úsměvu. Povídky plné

jazykových hříček a hravých nápadů vám připomenou, že i když svět kolem zrychluje a někdy nedává smysl, pořád se dá brát s nadhledem – a někdy i s notnou dávkou fantazie. Ať už si z rozmarňných příběhů vezmete cokoli, jedna věc je jistá: smysl pro humor stárnout nemusí.

Roman Hružek

PROŠKOVÁ, Denisa. *Malířky: 48 jmen, která nezapadla v dějinách umění psaných muži*. Praha: Euromedia Group, 2025.

O slavných malířích tvořících pod vlastním jménem či pseudonymem bylo napsáno nespočet knih a brožur, ale co takhle ženy malířky? Znáte

některou? Vybavíte si umělecké dílo, které by namalovala žena?

A mohly vůbec ženy v minulosti malovat obrazy? Tak přesně na tyto otázky vám odpoví nová kniha Denisy Proškové, která přibližuje

život 48 malířek, které nejenže mohly svobodně tvořit, ale ani se nemusely nutně schovávat za žádné mužské pseudonymy.

Markéta Dvořáková

PONCAROVÁ, Jana. *Anna R.: Osudy chalupy číslo pět*. Praha: Motto, 2025.

Recept na skvělou knihu? Pečlivě vmíchejte příběh inspirovaný skutečnými událostmi do skvěle čtivého podání. Přidejte hlavní postavy, které Vás chytanou za srdce i nervy a přisladte láskou. Nutno

přidat čtyři špetky naděje a několik kapek slaných slz. Pořádně promíchejte a kniha s názvem Anna R.: Osudy chalupy čp. 5 od spisovatelky Jany Poncarové je na světě!

Vánoce jsou za námi a pokud máte i Vy sladkého až nad hlavu, sáhněte po této knize. Zde se nekoná nic jiného než tvrdá realita, která bez milosti a rozdílu zasáhla v naší historii každého svým vlastním způsobem. Přečteno jedním dechem.

Natálie Mařová

ITÓ, Džundži. *Sóciho záštiplná prokletí*. Praha: Crew, 2025

„Sóciho záštiplná prokletí“ je komiks, který staví především na silné atmosféře a výrazném autorově stylu. Kombinuje drsnější hororové motivy s typickým groteskním humorem, což vytváří nezaměnitelný, místy až

zneklidňující zážitek. Kresba je detailní a výrazná, nádherně podtrhuje tísnivý charakter jednotlivých příběhů. Jako celek působí komiks originálně a nekompromisně — není pro každého, ale čtenáři, kteří hledají intenzivní a vizuálně působivý horor, si ho pravděpodobně užijí.

Lukáš Pastorek

Špeky z regálů

HOGAN, Faith.

Dámy z knihkupectví.

Praha: Prostor, 2025

Máte poklidné stáří v Paříži a šťastné, i když bezděčné manželství. Teda alespoň do té doby, než Vám umírající manžel řekne, že má někde v Irsku dceru, které navíc odkázal obraz. Takže

se vydáváte do Irska a do malého knihkupectví s plánem, že jen předáte obraz a vypadnete. Jenomže v životě nic nejde podle plánu a mladá slečna jménem Robyn Vás zaměstná jako dobrovolnou prodavačku svého malého knihkupectví v zapadlém irském městečku Ballycove. A co se stane dál? No k tomu si budete muset přečíst tuto knihu.

Gabriela Nagyová

TAKAHASHI, Yuta.

Jídla s chutí vzpomínek.

Praha: Dobrovský 2025

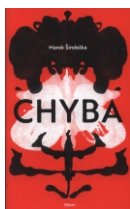
V okamžiku, kdy Kotoko přijde o svého bratra – talentovaného mladíka, který za ni položil vlastní život – zůstane v jejím světě prázdnota, již nedokáže ničím zaplnit. Jednoho dne se ale doslechne o nenápadném bistro,

kde prý jídlo dokáže přivolat ty, kteří tu už nejsou. Stačí si objednat „vzpomínkový pokrm“ a na chvíli se otevře prostor, v němž se minulost znovu nadechne.

V každém z příběhů, jež se v bistro odehrávají, se obyčejné chutě mění v most mezi životem a smrtí.

Součástí knihy jsou i recepty, díky nimž se čtenář může do atmosféry magického místa ponořit ještě hlouběji a ochutnat jídla, která hrají v příběhu svou roli.

Julia Žukova

ŠINDELKA, Marek. *Chyba.*

Praha: Odeon, 2019.

Chyba je vlastně kniha o rostlinách. Vychází z myšlenky, že nejvzácnější rostliny světa vznikly jako chyby – rozumějte genetické mutace. Ať už se jedná

o modrou orchidej nebo o holandské tulipány, které ve své době fungovaly dokonce jako platidlo. Ještě vyšší kategorií je v Šindelkově příběhu smyšlená rostlina-parazit, žijící z živočišné tkáně, jež dodává vypravěčské linii mytický až temný charakter. Tento nebezpečný klenot se stává předmětem zájmu pašerácké sítě a hlavní hrdina Kryštof jej převáží ve vlastním těle. Což je zcela v souladu s autorovým přesvědčením, že rostliny vyžadují šílenství.

Jitka Slezáková

DUŠEK, Otto.

Hrůdy, úlety a mordyje

Brno: Mapcards.net, 2024.

Jižní Morava je dle mého místem, kde žijí srdeční lidé, které obklopuje krásná příroda a pěstují tam dobré víno a mimochodem i Knihovna roku

2025 je z Jihomoravského kraje. Tož nabízím knihu Hrůdy, úlety a Mordyje, která je volným pokračováním neobvyklého a úspěšného průvodce moravskou jižní krajinou „Pálava o dvě deci výše“. Tentokrát tě, milý čtenáři, provede Lednicí, Valticemi a Podlužím. Nabídne ti koktejl tipů na výlety, historických mylníků, zajímavostí a místních zvyků, pamětihodností i trochu poezie a nádherné ilustrace, které potěší tvoje oko i duši. Oba průvodce najdeš v naší knihovně v oddělení naučné literatury. Naplánovat dovolenou můžeš už v lednu!

Renata Vinklerová

ABNETT, Dan. *Eisenhorn. The Omnibus.*

Nottingham: Black Library, 2023.

Ideální úvod do universa Warhammeru 40k, i když tedy v angličtině. Obsahuje příběhy legendárního inkvizitora Gregora

Eisenhorna a jeho doprovodu popisující boj proti silám Ničivých Mocností Chaosu a jiným nepřátelům lidstva.

Jan Hajda

Audioknihy

VRZALOVÁ, Veronika. *Florence, moje (sebe)láska.*

CD, Praha: Tympanum, 2025.

Autorka a vypravěčka v jedné osobě s humorem a dávkou sebeironie objevuje překrásné historické město, učí se italsky,

poznává nové přátele i odlišný životní styl. Podaří se Veronice během sta dní znovu nelézt smysli života? Veronika Vrzalová je rodačka z Tábora, ale v jejích žilách koluje hutná moravská krev. Po střední škole ji touha po vědění odvála do Prahy na studia a tam již zůstala. Audioknihu načetla Elizaveta Maximová – česká divadelní a filmová herečka, původem z ruského Tatarstánu. Po maturitě na anglicko-českém (americkém) gymnáziu nastoupila na DAMU, kde v roce 2016 vystudovala obor činoherní herectví pod vedením Jany Hlaváčové, Ladislava Mrkvíčky či Marka Němce.

STONE, Irving. *Žízeň po životě*

CD, Praha: OneHotBook, 2025.

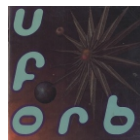
Životopisný román o malíři Vincentu van Goghovi.

Irving Stone, vlastním jménem Irving Tennenbaum, byl americký spisovatel, známý hlavně svými biografickými romány historických osobností. Založil několik literárních spolků, například Academy of American Poets v roce 1962. V roce 1956 vznikl film *Žízeň po životě* (Lust for Life) podle jeho stejnojmenné knihy z roku 1934, s Kirkem Douglasem jako Vincentem Van Goghem. Asi nejznámější je filmová adaptace Stoneovy knihy *Agonie a extáze* (The Agony and the Ecstasy), česky je film známý pod názvem *Ve službách papeže*. Charlton Heston tentokrát hrál Michelangela, papeže Julia II. ztvárnil Rex Harrison.

Audioknihu načetl Aleš Procházka – český divadelní, filmový a dabingový herec, člen souboru Divadla na Vinohradech. Načetl audioknihu *Případ pohřešovaného*, celou trilogii *Pána Prstenů* – *Společenstvo prstenu*, *Dvě věže* a *Návrat krále*, dále několik povídek o Sherlocku Holmesovi.

Michal Hurta

CeDírna

ORB. U.f. Orb

U.K. Island Masters, p+c 1992.

CD vydané v roce 1992, se řadí mezi nejdůležitější nahrávky v historii ambientní a elektronické hudby. Album

definuje žánr Ambient House. V době nahrávání *U.F. Orb* tvořilo jádro kapely duo Dr. Alex Paterson a Kris Weston. Druhá deska legendárních Anglů je vzrůšo cesta vesmírem, na níž propojují mystiku UFO a paranormálních jevů se suchým ostrovním humorem. Trošku jako Adamsův Stopařův průvodce po galaxii. Najdete zde epické, vícevrstvé kompozice, třebaš téměř třináctiminutové *O.O.B.E.* (Out-of-Body Experience) nebo singl *Blue Room*. Takže sluchátka a tlumené osvětlení!

AG FLEK, Blázní umírají nadvakrát

Bonton Music, p1996.

Debutovou desku Blázní umírají nadvakrát zlínské kapely AG Flek z roku 1983 doporučoval mistr hudební

žurnalistiky Jiří Černý následovně: „Najít hudbu, která vás pohladí a z níž ani za čas, kdy se k ní vrátíte třeba v úplně jiné náladě, vám nezůstane provinilý pocit, že jste nalétli muzikantské kalkulaci s vaší sentimentalitou, hudbu jaká vám rozechvěje duši, aniž by utlumovala mozek – to bylo, je a bude těžké. Proto jsem při setkání se zlínskou folk-rockovou skupinou AG Flek prožíval štěstí na pokračování: nejdřív a naráz z hlasu Blanky Drahošové – Táborské, vyzářujícího nejčistší diví oddanost, něhu i vážnost, jemného jako viola v rukách mistra; vzápětí na to ze zpěvných, zamyšlených melodií Ivo Viktorina, které vás vedou jako cesta šerým lesem, měkce ale tajemně; pak z poctivého myšlenkového hledačství textů Karla Markytána, překvapivě málokdy milostných zato plných touhy po pravém poznání a přátelství ...“ Je třeba dalších slov? Asi ne, půjčte si CD a nechte mluvit hudbu.

Pavel Zajíc

Jedna báseň

Paměť stínu

Minulost, kterou proudí
traplivé mládí jako tok řeky, té neširoké,
s líbeznými meandry, obrostlé stromovím,
s mělčinami, hloubkami, kameny v proudu,

s páchnoucími kanály pod jatkami,
s pářícími se holuby na hradbách,
s utopenými kočkami, s pěnou kalů
z cukrovaru, s leklou rybou břichem vzhůru.

Protivy se nevylučují, tvoří jednotu,
ve vzpomínce sladkou. Obzvlášť
prochází-li už dlouho ropem rokytí roků
a viníš se z mnohého, učiněného v
nevědomosti.

Přál by sis, aby mnohé bylo spáleno na popel
a vydáno větrům, ale paměť má své žároviště,
odkud mohou co chvíli povstát
zlopověstní fénixové, vina, zahanbení, výčitka,

a zalétnout do zpusťoveného, olámaného
vavřínového háje. Jakže to říkají lidé?
Raději bych se neviděl. Ale v takových chvílích
se ostře vidíme, ačkoli zrak je zastřen trpkým
stínem.

*JULIŠ, Emil. Gordická hlava. Ústí nad Labem:
Severočeské nakladatelství, 1989. ISBN 80-
7047-003-8.*

Emil Juliš (1920–2006) si vydobyl jedinečné postavení v české literatuře, ačkoliv se k poezii dostal až ve svých 33 letech, kolem roku 1953. Narodil se sice v Praze, ale většinu života strávil v Lounech a později v Mostě, kde původně pracoval jako cukrář, než mu byl obchod po roce 1948 znárodněn. Jeho počátky byly silně ovlivněny moderním civilismem a okruhem Skupiny 42, s níž ho pojilo přátelství s Jiřím Olářem. Julišova raná tvorba se soustředila na poezii města a obyčejného člověka, v jehož všedních a banálních situacích objevoval hluboký existenciální rozměr.

V šedesátých letech se stal průkopníkem experimentálních směrů. Jeho sbírky jako Pohledná poezie (1966) obsahovaly obrazové básně, tedy vizuální zdobnění textu. I v experimentech pro něj byla klíčová smyslová názornost a okouzlení krásou slov. Juliš se také úzce přátelil a spolupracoval s výtvarníky a fotografy (např. se Zdeňkem Sýkorou, Vladislavem Mirvaldem nebo Josefem Sudkem), psal texty, které doprovázely fotografické cykly. Pro Juliše byl zlomový rok 1971, kdy mu byl z politických důvodů zničen celý náklad sbírky Nová země, což mu znemožnilo oficiálně vydávat. Přesto nepřestal tvořit a psal pro samizdat (např. Caput mortuum).

Most a Mostecko považoval za svou osudovou krajinu. V ruinách starého Mostu, odsouzeného k demolici, našel silný námět pro reflexivní poezii. Vznikl zde klíčový cyklus Zóna (součást sbírky Blížíme se ohni), ve kterém vytvořil univerzální podobenství o zdevastované lidskosti a ekologické katastrofě.

Most nazval "ubohým netvorem". Jeho básnická tvorba se vyznačuje mytizací skutečnosti, kdy jednotlivosti zasazují do perspektivy univerzálního času. Juliš chápal poezii jako stálou a vážnou existenciálu a stoicky přijal roli svědka, který i v ošklivé skutečnosti hledá zapomínanou krásu.

Jeho tvůrčí cesta byla plně doceněna až po roce 1989. Za sbírky Blížíme se ohni a Gordická hlava obdržel Cenu Jaroslava Seiferta (1990) a za souborné dílo Nevyhnutelnosti (1996), které shromáždilo jeho ranou i samizdatovou tvorbu, mu byla udělena Státní cena za literaturu.

Julišova poezie je jako cesta poutníka, který trpělivě sleduje zákruty osudu, s vírou v moc slova.

Pavel Zajíc

Zdroje:

<https://www.mesto-most.cz/emil-julis/d-3636>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Emil_Juliš%C5%A1

<https://slovnikeskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=1039>

<http://www.vejrcz/julis/>

Přesah

„Tam dál je les, který sahá až k polárnímu kruhu...“

Gary Snyder – autor, jehož tvorba představuje most mezi poezií, spiritualitou a naléhavými environmentálními otázkami. Tedy přesah. Americký básník, esejista, praktikující Zen-buddhista a aktivista se narodil v roce 1930 a je klíčovou postavou, která formovala moderní ekologické myšlení a jejíž vize zůstávají inspirativní i pro náš každodenní život i v době, kdy slovo ekologický je pro část elit slovem bezmála sprostým.

Ačkoliv je Snyder často spojován s generací Beatníků — je ztvárněn jako postava Japhy Ryder v románu Jacka Kerouaca Dharmoví tuláci — sám sebe neoznačuje primárně za beatníka. Jeho hlavní životní náplní se stalo usilí o ochranu přírody před devastací civilizací, návrat k vlastnímu „divokému“ já a zakořenění ve smyslu pro komunitu a sounáležitost s přírodou. Za svou sbírku poezie Želví ostrov (1974), jejíž název odkazuje na mýtus amerických indiánů o stvoření Země získal Pulitzerovu cenu.

Snyder je považován za teoretika a předního zastávce hlubinné ekologie (Deep Ecology), filozofie, která zásadně zpochybňuje dominantní západní pohled na vztah člověka a přírody. Na rozdíl od „mělké ekologie“, která vnímá přírodu pouze z hlediska její užitečnosti pro člověka, hlubinná ekologie uznává vnitřní hodnotu všech živých bytostí a prvků v přírodě (biocentrickou rovnost).

Snyder zdůrazňuje, že bychom měli rozšířit náš smysl pro hodnotu a etickou odpovědnost z lidsky zaměřeného vědomí na celé přírodní systémy. Příroda je „fyzickým vesmírem“ a všechny jeho vlastnosti, dokonce i znečištění či toxický odpad, jsou „přirozené“. Avšak zatímco příroda jako taková ohrožena není, ohrožena je divočina (wilderness).

Jeho etika vychází z buddhistického principu ahimsa, tedy neublížování, nebo způsobování té nejmenší újmy. Nejedná se o absolutní, černobílé zákony západních náboženství, ale spíše o výzvy (koany), které nás nutí neustále přezkoumávat své činy a usilovat o zlepšení. V souladu s touto etikou nás Snyder učí, že je třeba obnovit náš vztah s přírodou. Tento návrat k intimnějšímu vztahu s přírodou se projevuje v konceptu bioregionalismu a znovu-

zabydlování. Bioregion je oblast definovaná svými přírodními hranicemi, jako jsou povodí a typy půdy. Znovu-zabydlování znamená, že se lidé musí naučit žít uvnitř tohoto bioregionu – vědět, odkud pochází naše voda a kam směřuje náš odpad. Věří, že lidé, kteří neznají své místní rostliny, půdy a vodní systémy, žijí na zemi doslova jako vetřelci.

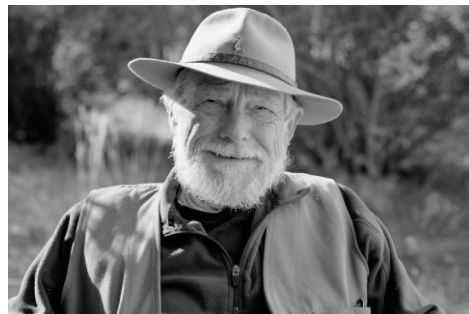
Jako básník a filozof nám ukazuje, že být součástí přírody a eticky jednat neznamená pouze pasivní přijetí, ale aktivní a uvědomělou práci na sobě i ve světě. V jeho poezii a esejích nacházíme mapu pro život, který se snaží o harmonické soužití mezi lidstvem a přírodním prostředím. Ačkoliv je vše pomíjivé, právě vědomí pomíjivosti nás inspiruje k tomu, abychom svou práci dělali dobře a s důstojností — protože svět není na odpis.

V knihovně se lze s dílem Garyho Snydera seznámit v těchto knihách:

- *Místo v prostoru: etika, estetika a vodní předěly*
- *Staré cesty: Šest esejí*
- *Zemědům: technické otázky & poznámky pro dharmové revolucionáře*
- *Tahle báseň je pro medvěda*

Čtěte, přemýšlejte a žijte.

Pavel Zajíc

Zdroje:

- https://cs.wikipedia.org/wiki/Gary_Snyder
- https://en.wikipedia.org/wiki/Gary_Snyder
- <https://www.poetryfoundation.org/poets/gary-snyder>
- <https://itvar.cz/do-ceho-se-probouzet-s-garym-snyderem>
- <https://itvar.cz/basnik-hor-a-rek>
- <https://www.pwf.cz/archivy/autori/gary-snyder/cz/www.kosmas.cz>

Knihohrátky

Lovci perel v Rožnově oslavili 10 let

Čtenářská soutěž známá pod názvem Lovci perel se v letošním roce dočkala jubilejního ročníku a dětská čtenářská spolu s rodiči oslavili desetileté výročí lovu na tradiční podzimní akci naší knihovny „Knihohrátky“. Perly jsou letos rozdány, nejlepší lovci ocenění a my se podíváme na detaily.

V této soutěži se knihy stávají pro děti perlorodkami – mezi regály loví ty správné tituly a za jejich přečtení získávají a po celý rok pilně sbírají perly. Čtení se tak stává hrou, dobrým návykem či dobrodružstvím, které děti baví. Za jednu knihu může každý lovec získat až dvě perly a vy můžete hádat, jakých počtů ti nejúspěšnější dosahují. Tak například letošní absolutní vítězka, jedenáctiletá Eliška, se už v září vyhoupla přes stovku a koncem listopadu její perlový závěs čítal 121 perel. V loňském roce to bylo ještě o něco víc.

Když se podíváme na další statistické údaje, je patrný setrvalý zájem dětí o lov perel. S výjimkou covidového roku byl počet hráčů pokaždé kolem stovky, a většinou ji dokonce překračoval. Zajímavé je i věkové složení čtenářů-lovců a jeho proměny v čase. Děti od začátku soutěžily ve třech věkových kategoriích: 1. až 3. třída, 4. až 6. třída a 7. až 9. třída. Zatímco první dvě skupiny se co do početnosti ve vedení střídají, nejstarší kategorie pomalu mizí. A je to vlastně pochopitelné a správné. Vychovali jsme si čtenáře, kteří už vnější motivaci ke čtení nepotřebují a chodí do knihovny z vlastního zájmu. Navíc je pomalu nahrazuje kategorie nová. Posledních pár let už s námi hru na lovce hrají i „předčtenáři“, kteří ještě do školy nechodí, ale písnička je baví, učí se je sami nebo jim předčítají rodiče. Blíží se ke 20 % všech lovců. Ostatní číselné údaje si můžete prohlédnout na webových stránkách knihovny.

A jak probíhala samotná oslava? Pochopitelně se vše točilo kolem knížek a vody. Děti se nejdříve zapojily do scénického čtení pohádky „Škeble a tajemství“ z knihy BAKONYI S. L. *Pod vodní hladinou*, na něž navázal kvíz pro týmy „Úžasná perlorodka říční“.

Program pokračoval hrou podle gamebooku M. Urbana *Od pramene k městu*, kde mohli malí čtenáři sledovat cestu Rožnovské Bečvy až do moře. Pro zvědavé a tvořivé byla připravena výroba škeble s perlou, a to technikou plstění – jak jinak než za mokra –, nebo kouzla a pokusy s vodou. A všichni se dobře měli, ryby jedli, vodu pili... Nebojte, ryby ve formě perníčků. A nebojte, hrajeme a lovíme perly dál. Přidejte se k nám.

Jitka Slezáková

Wellbeing v knihovně

Wellbeing hýbe světem a všichni mluví o duševním zdraví a pohodě, tak jsme se rozhodli letos i my držet krok a zařadili jsme toto téma do programu.

Moc jsme se s tím nemazali a hned se vrhli na problém syndromu vyhoření. Tento pojem je vázaný obvykle na práci, ale vyhořet můžeme ve všech oblastech života, třeba v manželství, ve výchově dětí, v péči o své blízké... najednou dostává tento fenomén nový rozměr.

A obvykle skončíme tím, že musíme preventivně posilovat svou psychickou odolnost. Jak na to? Máme pro vás pár rad z přednášek Antonína Vyhnanáka:

1. Dýchejme. Do čtverce. Střídají se čtyři fáze – nádechu, zadržení dechu, výdech a znovuzadržení dechu – po stejnou dobu, nejčastěji 4 sekundy. A v duchu si představujte, obvod čtverce. Techniku používají i v armádě.

2. Představujte si svůj úspěch. Máte svůj sen? Plán? Čeká vás náročná porada? Jak to bude vypadat, až se vám vše povede?

3. Uvažujte jako vítěz a „nikdy se nevzdávejte“.

4. Kdo je připraven, není zaskočen – a proto připravte se na nejhorší.

5. A nesmíme opomenout – udržujte se ve dobré fyzické kondici.

Jednou z rad, které jsem si odnesla z přednášky Zuzky Janešíkové o tom, jak být lepší máma, bylo: zjistit, co ti odčerpává energii. A pak se takovým činností, lidem nebo místům vyhnout, pokud to jen trochu jde. Nebo se na ně dobře připrav.

Finance jsou nejčastější příčinou rozvodů a hádek. A velkou příčinou stresu. Jak zvládat své finance a zvýšit svou finanční gramotnost, prozradil Jakub Říha. Stanovte si cíl, na něj rozpočet, vyřešte svůj majetek, mějte vždy krizový plán a vymyslete akční plán, jak investovat. Rada na dobré manželství? Dobrý pár je tolerantní, dodržuje, co si s partnerem dohodli, a tvoří si společnou finanční rezervu.

Je toho na Vás momentálně hodně a máte náročné období? Tak to může pomoci efektivně zvládat svůj čas. Jarka Kořená radí: zkuste si stanovit priority do pěti různých oblastí života, nikoliv pouze do pracovních úkolů, podle vzorce 3:3:3:3:3. Cílem je dosáhnout rovnováhy mezi prací, osobním životem, vztahy a péčí o zdraví a sebe sama – koníčky. Najít si to, co nám dobíjí baterky, a mít na to čas.

Ale i prostředí ovlivňuje náš výkon, soustředění i spokojenost. S Jolantou Kovářovou jsme se pobavili o tom, jak si zorganizujeme prostor doma, a jak nám méně věcí kolem nás může přinést svobodu a pohodu života. A na workshop automatické kresby to byl relax.

Na naše přednášky o wellbeingu krásně navazovaly Týdny pro duševní zdraví, které připravila Iskérka. Zařadili do nich témata jako Duševní gramotnost ale i soudobé trendy v závislosti a jak jim předcházet.

Jedna z posledních přednášek série pod názvem „Pozitivní inteligence a jak ji nesabotovat?“ nám krásně shrnula, o čem wellbeing je. A to o nastavení mysli. S tím souvisí i mindfulness. Druhý módní pojem, který tvrdí – buď tady a teď. A kupodivu to umí skvěle v zemích, kde jsou nejvíce šťastní. Pociť štěstí a jak jej získat studuje Kristýna Tronečková spolu s Matoušem Hurtíkem. No a na co přišli?

Člověk prostě musí být spokojený sám se sebou a najít si, co jej naplňuje. Pečovat o sebe a nebrat vše, jako samozřejmost. „Štěstí přichází zevnitř, je důležité myslet na lidi kolem sebe,“ krásně shrnuje autorka knihy Cesty za štěstím.

Veronika Brázdová

Váš čtenářský průkaz v mobilu?

Už nemusíte nosit plastovou kartičku. Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm nabízí několik snadných možností, jak si nahrát čtenářský průkaz přímo do vašeho mobilního telefonu. Vyberte si tu, která je pro vás nejvhodnější.

Přes aplikaci PORTMONKA
Stáhněte si aplikaci a nahrajte si kartu do ní.
(Dostupné pro Apple i Android)

Do digitální PENĚZENKY
Uložte si průkaz přímo do aplikace Peněženka ve vašem telefonu.
(Dostupné pro Android)

Ze ČTENÁŘSKÉHO KONTA
Přihlaste se a stáhněte si digitální verzi průkazu přímo z vašeho online účtu.
(Dostupné pro Android)

Podívejte se na video návod

Měsíční zpravodaj Městské knihovny Rožnov pod Radhoštěm, příspěvkové organizace.
Náklad 100 kusů a elektronická distribuce. Uzávěrka lednového čísla: 23. prosince 2025.